

แผนงาน Service Plan
สาขาพยาธิใบไม้ตับและมะเร็งท่อน้ำดี
เขตสุขภาพที่ ๘ ปี ๒๕๖๒

แบบฟอร์มการวิเคราะห์ SWOT

จุดแข็ง (Strengths)

1. มีการบูรณาการงานร่วมกับหน่วยงานอื่น เช่น กระทรวงมหาดไทย, กระทรวงศึกษาธิการ, กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ฯลฯ
2. สถาบันทางการศึกษานำหลักสูตรการเรียนการสอนโรคพยาธิใบไม้ตับและมะเร็งท่อน้ำดีไปใช้ในจริง
3. การขับเคลื่อนงานใช้การมีส่วนร่วมของชุมชนและสังคม
4. มีการกำหนดยุทธศาสตร์ทศวรรษกำจัดปัญหาโรคพยาธิใบไม้ตับและมะเร็งท่อน้ำดีที่ชัดเจน
5. มีระบบการจัดเก็บข้อมูล ในฐานข้อมูล Isan Cohort

จุดอ่อน (Weaknesses)

1. ประชาชนขาดความตระหนักในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในการบริโภคปลาน้ำจืดเกล็ดขาวแบบสุกๆดิบๆ หรือดิบ
2. ขาดแคลนบุคลากรที่ให้บริการรักษาโรคพยาธิใบไม้ตับและมะเร็งท่อน้ำดีโดยการผ่าตัด
3. การบังคับใช้เทศบัญญัติหรือข้อกำหนดในการกำจัดสิ่งปฏิกูลยังบังคับใช้ไม่ทั่วถึง
4. เครื่องอัลตราซาวด์ยังไม่เพียงพอต่อการให้บริการผู้ป่วย
5. ขาดระบบการติดตามผู้ป่วยโรคพยาธิใบไม้ตับและมะเร็งท่อน้ำดีหลังเข้ารับการรักษา

โอกาส (Opportunities)

1. มหาวิทยาลัยขอนแก่นออกสำรวจแหล่งน้ำในพื้นที่ เพื่อสุ่มตรวจปลาและหอยไซที่ติดเชื้อพยาธิใบไม้ตับและมะเร็งท่อน้ำดี
2. กระทรวงศึกษาธิการนำหลักสูตรการจัดการเรียนการสอนโรคพยาธิใบไม้ตับและมะเร็งท่อน้ำดีไปใช้ในสถานศึกษา
3. องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นออกข้อกำหนดหรือเทศบัญญัติทางกฎหมายหรือข้อกำหนดทางสังคมในการจัดการสิ่งแวดล้อมในชุมชน
4. การนำความรู้การประคับประคองด้วยแพทย์แผนไทยตั้งแต่ระดับครอบครัว ชุมชน ตำบล อำเภอ จังหวัด และภาคส่วนต่างๆ ในการดูแลรักษาผู้ป่วยมะเร็งท่อน้ำดีในทุกระยะ
5. กระทรวงสาธารณสุขสนับสนุนงบประมาณในการดำเนินงานโรคพยาธิใบไม้ตับและมะเร็งท่อน้ำดี

ภัยคุกคาม (Threats)

1. ประชาชนขาดความรู้ในการเก็บอุจจาระมาส่งตรวจหาพยาธิใบไม้ตับ ทำให้ผลที่ได้ผิดพลาด
2. การปล่อยสิ่งปฏิกูลลงในแหล่งน้ำ ทำให้เกิดการแพร่กระจายของเชื้อพยาธิใบไม้ตับและมะเร็งท่อน้ำดี ขยายเป็นวงกว้าง
3. ประชาชนไม่ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในการบริโภคปลาน้ำจืดเกล็ดขาวแบบสุกๆดิบๆหรือดิบ
4. เทศบัญญัติและข้อตกลงในการกำจัดสิ่งปฏิกูลไม่ได้นำไปใช้อย่างจริงจัง
5. ประชาชนที่ป่วยด้วยมะเร็งท่อน้ำดีมีจำนวนมากขึ้น

แบบฟอร์ม Tows Matrix การจัดทำแผนยุทธศาสตร์

เป้าหมาย ลดการเกิดโรคพยาธิใบไม้ตับและมะเร็งท่อน้ำดี
ปัจจัยความสำเร็จ (Key Successes Factor) ปลาปลอดเชื้อ คนปลอดภัย ห่างไกลจากโรค
พยาธิใบไม้ตับและมะเร็งท่อน้ำดี

ปัจจัยแวดล้อมภายใน ปัจจัยแวดล้อมภายนอก	จุดแข็ง (S) ๑. มีการบูรณาการงานร่วมกับหน่วยงานอื่น เช่น กระทรวงมหาดไทย, กระทรวงศึกษาธิการ ฯลฯ ๒. สถาบันทางการศึกษานำหลักสูตรการเรียนการสอนโรคพยาธิใบไม้ตับและมะเร็งท่อน้ำดีไปใช้ในจริง ๓. การขับเคลื่อนงานใช้การมีส่วนร่วมของชุมชนและสังคม ๔. มีการกำหนดยุทธศาสตร์ทศวรรษกำจัดปัญหาโรคพยาธิใบไม้ตับและมะเร็งท่อน้ำดีที่ชัดเจน ๕. มีระบบการจัดเก็บข้อมูลในฐานข้อมูล Isan Cohort	จุดอ่อน (W) ๑. ประชาชนขาดความตระหนักในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในการบริโภคปลาน้ำจืดเกล็ดขาวแบบสุกๆดิบๆ หรือดิบ ๒. ขาดแคลนบุคลากรที่ให้บริการรักษาโรคพยาธิใบไม้ตับและมะเร็งท่อน้ำดี ๓. การบังคับใช้เทศบัญญัติหรือข้อกำหนดในการกำจัดสิ่งปฏิกูลยังบังคับใช้ไม่ทั่วถึง ๔. เครื่องอัลตราซาวด์ยังไม่เพียงพอต่อการให้บริการผู้ป่วย ๕. ขาดระบบการติดตามผู้ป่วยโรคพยาธิใบไม้ตับและมะเร็งท่อน้ำดีหลังเข้ารับการศึกษา
โอกาส (O) ๑. มหาวิทยาลัยขอนแก่นออกสำรวจแหล่งน้ำในพื้นที่ เพื่อสุ่มตรวจปลาและหอยไซที่ติดเชื้อพยาธิใบไม้ตับและมะเร็งท่อน้ำดี ๒. กระทรวงศึกษาธิการนำหลักสูตรการจัดการเรียนการสอนโรคพยาธิใบไม้ตับและมะเร็งท่อน้ำดี ไปใช้ในสถานศึกษา ๓. องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นออกข้อกำหนดหรือเทศบัญญัติทางกฎหมายหรือข้อกำหนดทางสังคมในการจัดการสิ่งแวดล้อมในชุมชน ๔. การนำความรู้การประคับประคองด้วยแพทย์แผนไทยตั้งแต่ระดับครอบครัว ชุมชน ตำบล อำเภอ จังหวัด และภาค	ยุทธศาสตร์เชิงรุก (SO) ๑. มีการตรวจคัดกรองโดยการอุจจาระในประชาชน อายุ ๑๕ ปีขึ้นไป ๒. มีการตรวจคัดกรองโดยการอัลตราซาวด์ ในประชาชน อายุ ๔๐ ปีขึ้นไป ๓. มีการผ่าตัดเพื่อรักษาโรคพยาธิใบไม้ตับและมะเร็งท่อน้ำดี ณ โรงพยาบาลอุดรธานีและโรงพยาบาลศูนย์สกลนคร ๔. มีงบประมาณที่สนับสนุนจากกระทรวงสาธารณสุขเพื่อนำมาใช้ในการดำเนินงานโรคพยาธิใบไม้ตับและมะเร็งท่อน้ำดี ๕. มีการนำหลักสูตรการเรียนการสอนโรคพยาธิใบไม้ตับและมะเร็งท่อน้ำดีแบบสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (e-Book) ไปใช้ในสถานศึกษา	ยุทธศาสตร์เชิงพัฒนา (WO) ๑. มีการอบรมพยาบาลอัลตราซาวด์ (Nurse Sonographer) เพิ่มมากขึ้น ๒. มีเครื่องมือและอุปกรณ์ ในการตรวจคัดกรองโรคพยาธิใบไม้ตับและมะเร็งท่อน้ำดีเพียงพอต่อการปฏิบัติงาน ๓. เพิ่มงบประมาณในการปฏิบัติงานให้กับพื้นที่เสี่ยง ๔. จัดเวทีเพื่อเชิดชูและให้กำลังใจพื้นที่ที่พบการติดเชื้อพยาธิใบไม้ตับลดลง ๕. ส่งเสริมให้มีการผลิตและพัฒนาบุคลากรให้มีความชำนาญในการรักษาโรคพยาธิใบไม้ตับและมะเร็งท่อน้ำดี

ส่วนต่างๆ ในการดูแลรักษาผู้ป่วย มะเร็งท่อน้ำดีในทุกระยะ ๕. กระทรวงสาธารณสุขสนับสนุน งบประมาณในการดำเนินงานโรค พยาธิใบไม้ตับและมะเร็งท่อน้ำดี		
อุปสรรค (T) ๑. ประชาชนไม่ปรับเปลี่ยน พฤติกรรมในการบริโภคปลาน้ำจืด เกล็ดขาวแบบสุกๆดิบๆหรือดิบ ๒. ประชาชนไม่เห็นความสำคัญของ हेสบัญญัติและข้อตกลงในการกำจัด สิ่งปฏิกูล ๓. การกำจัดวงจรการเกิดโรคพยาธิ ใบไม้ตับและมะเร็งท่อน้ำดีทำได้ยาก ๔. การรับรู้ข่าวสารของแต่ละ กลุ่มเป้าหมายแตกต่างกัน ๕. ประชาชนขาดความตระหนักถึง ความรุนแรงของโรคมะเร็งท่อน้ำดี	ยุทธศาสตร์เชิงรับ (ST) ๑. จัดอบรมเพิ่มเพื่อทักษะ และความ ชำนาญในการตรวจคัดกรองโรคพยาธิ ใบไม้ตับและมะเร็งท่อน้ำดี ๒. สนับสนุนสื่อที่ใช้ในการจัดการเรียน การสอนโรคพยาธิใบไม้ตับและมะเร็ง ท่อน้ำดี ให้เพียงพอต่อความต้องการ ของผู้ใช้ ๓. พัฒนาระบบฐานข้อมูลรายบุคคลเพื่อ ติดตามผลด้านสุขภาพของผู้ที่ได้รับการ คัดกรองโรคพยาธิใบไม้ตับและมะเร็ง ท่อน้ำดี ๔. เผยแพร่และประชาสัมพันธ์ข้อมูล โรคพยาธิใบไม้ตับและมะเร็งท่อน้ำดี หลายๆช่องทาง เช่น วิทยุ โทรทัศน์ เป็นต้น ๕. จัดเวทีเชิดชูองค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่นที่กำจัดสิ่งปฏิกูลได้มาตรฐาน	ยุทธศาสตร์เชิงพลิกแพลง (WT) ๑. มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ถึงวิธีการ ดำเนินงานของพื้นที่เสี่ยงที่พบการลดลง ของผู้ติดเชื้อพยาธิใบไม้ตับและมะเร็ง ท่อน้ำดี ๒. สร้างนวัตกรรมในการป้องกัน ควบคุมโรคพยาธิใบไม้ตับและมะเร็งท่อน้ำ มา ใช้ในพื้นที่ ๓. พัฒนาระบบเฝ้าระวังและดูแล ภาวะแทรกซ้อนในกลุ่มผู้ป่วยมะเร็งท่อน้ำ ดี ๔. จัดหารางวัลให้กับครอบครัวที่ตรวจ ไม่พบไข่พยาธิใบไม้ตับในอุจจาระ ๕. พัฒนาและขยายผลชุมชนที่จัดการ ลดเสี่ยงลดโรค ให้เป็นชุมชนปลอด พยาธิใบไม้ตับ

หน่วยงานหลัก:
หน่วยงานร่วม:

แผนงาน การพัฒนาคุณภาพชีวิตคนไทยทุกกลุ่มวัย (ด้านสุขภาพ)

เป้าหมาย/ ตัวชี้วัด	อัตราการตายจากโรคมะเร็งตับ ลดลงร้อยละ 50 จากปีที่ผ่านมา				
สถานการณ์/ ข้อมูลพื้นฐาน	ปีงบประมาณ 2561 จำนวน 82 ตำบล ประชาชน อายุ 15 ปีขึ้นไปที่ได้รับการตรวจ อูจจาระด้วยวิธี modified kato's katz เป้าหมายเขตสุขภาพที่ 8 จำนวน 74210 ราย ตรวจอูจจาระทั้งหมด จำนวน 75,207 ราย ร้อยละ 100 จังหวัดที่ตรวจ อูจจาระครบ 100 % คือ จังหวัดนครพนม ,สกลนคร,หนองบัวลำภู,อุดรธานี ตรวจอูจจาระแล้วพบพยาธิใบไม้ตับ (OV) ทั้งหมด จำนวน 2,832 ราย ร้อยละ 3.8 สูงสุดที่ จังหวัดนครพนม ร้อยละ 9.4,บึงกาฬ ร้อยละ 5.4,และสกลนคร ร้อยละ 3.6 และประชากรอายุ 40 ปีขึ้นไป ได้รับการตรวจคัดกรองมะเร็งท่อน้ำดี โดยการอัลตราซาวด์ เป้าหมาย จำนวน 56,250 ราย ตรวจอัลตราซาวด์ จำนวน 63,485 ราย ร้อยละ 100 สูงสุดที่ จังหวัดนครพนม,บึงกาฬ,สกลนคร,หนองคาย				
ยุทธศาสตร์ / มาตรการ	Strategy 1. การจัดการสิ่งแวดล้อม	Strategy 2. การควบคุมพยาธิใบไม้ตับ : ตรวจค้นหาการติดเชื้อพยาธิใบไม้สู่การ รักษา	Strategy 3.การดูแลต่อเนื่อง		
กิจกรรมหลัก	1. โดยการจัดการสุขาภิบาลสิ่งแวดล้อม ลดการปนเปื้อน ในแหล่งน้ำ/ห่วงโซ่อาหาร (คนปลอดพยาธิ,ปลาปลอดพยาธิ,สัตว์รังโรคปลอดโรค,สิ่งแวดล้อมปลอดก๊าย,เต็กรุ่นใหม่ไม่กินปลาดิบ) 2. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการออกข้อกำหนด ในการบริหารจัดการ สิ่งแวดล้อมอย่างมีประสิทธิภาพ ส่งผลให้ปลาปลอดจากเชื้อพยาธิใบไม้ตับ จากแหล่งน้ำในชุมชน 3. มีระบบติดตามประเมินผลการดำเนินงานด้านการจัดการสิ่งแวดล้อมในชุมชน 4. สร้างต้นแบบในการแก้ปัญหาโรคพยาธิใบไม้ตับและมะเร็งท่อน้ำดี	1. การคัดกรองการติดเชื้อพยาธิด้วยวิธีการตรวจอูจจาระในประชาชนอายุ15ขึ้นไป 2. การตรวจคัดกรองกลุ่มเสี่ยงCCA อายุ40ปีขึ้นไป ด้วยเครื่องอัลตราซาวด์ 3. การรักษาเริ่มท่อน้ำดีด้วยการผ่าตัด 4. การรักษาโดยการจ่ายยาฆ่าพยาธิ 5. ใช้สื่อการเรียนรู้การสอนโรคพยาธิใบไม้ตับและมะเร็งท่อน้ำดี (e-Book) 6. การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพ	1. ให้การดูแลรักษาแบบประคับประคอง (Palliative Care) ผู้ป่วยโรคมะเร็งท่อน้ำดี ร่วมกับการใช้สมุนไพร และภูมิปัญญาแพทย์แผนไทย 2. ผู้ป่วยได้รับการดูแลแบบองค์รวมในโรงพยาบาล/รพ.สต/บ้าน/วัด (palliative care) 3. พัฒนามาตรฐานระบบความเข้มแข็งของการจัดการด้านการดูแลรักษาโรค โดยผสมผสานภูมิปัญญาแพทย์แผนไทย การแพทย์ทางเลือก และการแพทย์แผนปัจจุบัน		
	อัตราการตายจากโรคมะเร็งตับ ลดลงร้อยละ 50	การคัดกรองการติดเชื้อพยาธิด้วยวิธีการตรวจอูจจาระในประชาชนอายุ15ปีขึ้นไป ร้อยละ 100	การตรวจคัดกรองกลุ่มเสี่ยง CCA อายุ 40 ปีขึ้นไป ด้วยด้วยเครื่อง อัลตราซาวด์ ร้อยละ 100	การรักษาเริ่มท่อน้ำดีด้วยการผ่าตัด จำนวน 2 แห่ง คือ โรงพยาบาลอุดรธานี และโรงพยาบาลศูนย์สกลนคร	
ระดับความสำเร็จ					

Excellence	แผนงาน การกำจัดปัญหาโรคพยาธิใบไม้ตับและมะเร็งท่อน้ำดี		โครงการ กำจัดปัญหาโรคพยาธิใบไม้ตับและมะเร็งท่อน้ำดี ภาวะเป็นพระราชกุศลแด่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเสด็จขึ้นครองราชย์ครบ 70 ปี ในปีพุทธศักราช 2559 พร้อมทั้งสมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถจะเจริญพระชนมพรรษา 85 พรรษา	
วัตถุประสงค์	1. เพื่อเร่งรัดการค้นหาลู่ชีวิตเชื้อพยาธิใบไม้ตับ (OV) 2. เพื่อเร่งรัดการหากลุ่มเสี่ยงในประชาชน อายุ 40 ปีขึ้นไปโดยการตรวจอัลตราซาวด์			
ตัวชี้วัด	1. ประชาชน อายุ 15 ปี ขึ้นไปได้รับการตรวจคัดกรองโดยการตรวจอัลตราซาวด์ ร้อยละ 100 ,2. ประชาชน อายุ 40 ปี ขึ้นไป ได้รับการตรวจคัดกรองโดยการอัลตราซาวด์ ร้อยละ 100, 3.ตำบลจัดการสุขภาพในการเฝ้าระวัง ป้องกันการแก้ไขปัญหาโรคพยาธิใบไม้ตับและมะเร็งท่อน้ำดี ร้อยละ 100			
สถานการณ์	ปีงบประมาณ 2561 เขตสุขภาพที่ 8 มีตำบลต้นแบบ จำนวน 82 ตำบล ประชาชน อายุ 15 ปีขึ้นไปที่ได้รับการตรวจ อุจจาระด้วยวิธี modified kato's katz เป้าหมายเขตสุขภาพที่ 8 จำนวน 74210 ราย ตรวจอุจจาระทั้งหมด จำนวน 75,207 ราย ร้อยละ 100 จังหวัดที่ตรวจคัดกรองครบ 100 % คือ จังหวัดนครพนม ,สกลนคร,หนองบัวลำภู,อุดรธานี ตรวจอุจจาระแล้วพบพยาธิใบไม้ตับ (OV) ทั้งหมด จำนวน 2,832 ราย ร้อยละ 3.8 สูงสุดที่ จังหวัดนครพนม ร้อยละ 9.4,บึงกาฬ ร้อยละ 5.4,และสกลนคร ร้อยละ 3.6 ประชากรอายุ 40 ปีขึ้นไป ได้รับการตรวจคัดกรองมะเร็งท่อน้ำดี โดยการอัลตราซาวด์ เป้าหมาย จำนวน 56,250 ราย ตรวจอัลตราซาวด์ จำนวน 63,485 ราย ร้อยละ 100 สูงสุดที่ จังหวัดนครพนม,บึงกาฬ,สกลนคร,หนองคาย			
มาตรการ	แนวทาง/กิจกรรมหลัก			
มาตรการที่ 1 การจัดการสิ่งแวดล้อม	1. โดยการจัดการสุขาภิบาลสิ่งแวดล้อม ลดการปนเปื้อนในแหล่งน้ำ/ห่วงโซ่อาหาร (คนปลอดพยาธิ,ปลาปลอดพยาธิ,สัตว์รังโรคปลอดโรค, สิ่งแวดล้อมปลอดภัย,เด็กรุ่นใหม่ไม่กินปลาดิบ) 2. องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นมีการออกข้อกำหนด ในการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมอย่างมีประสิทธิภาพ ส่งผลให้ปลาปลอดจากเชื้อพยาธิใบไม้ตับ จากแหล่งน้ำในชุมชน 3. มีระบบติดตามประเมินผลการดำเนินงานด้านการจัดการสิ่งแวดล้อมในชุมชน 4. สร้างตำบลต้นแบบในการกำจัดปัญหาโรคพยาธิใบไม้ตับและมะเร็งท่อน้ำดี			
มาตรการที่ 2 การควบคุมพยาธิใบไม้ตับ : ตรวจค้นหาการติดเชื้อพยาธิเพื่อเข้าสู่การรักษา	1. การคัดกรองการติดเชื้อพยาธิด้วยการตรวจอุจจาระในประชาชนอายุ15ปีขึ้นไป 2. การตรวจคัดกรองกลุ่มเสี่ยงCCA อายุ40ปีขึ้นไป ด้วยด้วยเครื่องอัลตราซาวด์ 3. การรักษาด้วยยาต้านพยาธิ 4. การรักษาโดยการฉายแสงพยาธิ 5. ใช้สื่อการเรียนรู้การสอนโรคพยาธิใบไม้ตับและมะเร็งท่อน้ำดี (e-Book) 6. การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพ			
มาตรการที่ 3 การดูแลต่อเนื่อง	1. ให้การดูแลรักษาแบบประคับประคอง (Palitive Care) ผู้ป่วยโรคมะเร็งท่อน้ำดี ร่วมกับ การใช้สมุนไพร และภูมิปัญญาแพทย์แผนไทย 2. ผู้ป่วยได้รับการดูแลแบบองค์รวมในโรงพยาบาล/รพ.สต/บ้าน/วัด (palliative care)			
	ส่วนกลาง	เขต	จังหวัด	ระยะเวลา
			✓	ปีงบประมาณ 2562
			✓	ปีงบประมาณ 2562
			✓	ปีงบประมาณ 2562
			✓	ปีงบประมาณ 2562
				งบเงินอุดหนุน กระทรวงสาธารณสุข
				งบเงินอุดหนุน กระทรวงสาธารณสุข

3. พัฒนาระบบฐานระบบความเข้มแข็งของการจัดการด้านการดูแลสุขภาพโรค โดยผสมผสานภูมิปัญญาแพทย์แผนไทย การแพทย์ทางเลือก และการแพทย์แผนปัจจุบัน								
Small success	3 เดือน 1.วิเคราะห์สถานการณ์ ขนาดความรุนแรงของปัญหา กลุ่มเสี่ยง กลุ่มเป้าหมาย พื้นที่ งบประมาณ 2.จัดทำแผนงาน ในการดำเนินงาน ปีงบประมาณ 2562	6 เดือน กำกับและติดตามการดำเนินงานตามมาตรการตามแผนงาน	9 เดือน กำกับและติดตามการดำเนินงานตามมาตรการตามแผนงาน	12 เดือน กำกับและติดตามการดำเนินงานตามมาตรการตามแผนงาน				
หน่วยงานรับผิดชอบ : สสจ.สกลนคร		หน่วยงานหลัก สสจ.ในเขตสุขภาพที่ 8 ทุกจังหวัด			หน่วยงานร่วม รพ./สสอ./รพ.สต.ทุกแห่ง ในเขตสุขภาพที่ 8			

Service Excellence แผนงาน..... โครงการกำจัดปัญหาโรคพยาธิใบไม้ตับ

ระยะดำเนินการ	2562				
เป้าหมาย (Goal)	ประชาชนปลอดภัยจากโรคพยาธิใบไม้ตับ ผู้ป่วยมะเร็งท่อน้ำดี มีจำนวนลดลงและมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น				
ตัวชี้วัด (KPI)	1.ประชาชนอายุ 15 ปีขึ้นไปคัดกรองโดยการตรวจอุจจาระและปัสสาวะเพื่อค้นหาผู้ติดเชื้อพยาธิใบไม้ตับ (OV) ร้อยละ 100 2.การค้นหากลุ่มเสี่ยงในประชาชน อายุ 40 ปีขึ้นไปโดยการตรวจอัลตราซาวด์ ร้อยละ 100 3. ตำบลจัดการสุขภาพในการเฝ้าระวัง ป้องกันการแก้ไขปัญหาโรคพยาธิใบไม้ตับและมะเร็งท่อน้ำดี ร้อยละ 100				
ข้อมูล สถานการณ์ ปัจจุบัน/baseline	ปีงบประมาณ 2561 เขตสุขภาพที่ 8มีตำบลต้นแบบ จำนวน 82 ตำบล ประชาชน อายุ 15 ปีขึ้นไปที่ได้รับการตรวจสุขภาพที่ 8 จำนวน 74,210 ราย ตรวจอุจจาระทั้งหมด จำนวน 75,207 ราย ร้อยละ 100 จังหวัดที่ตรวจอุจจาระ ,อุดรธานี ตรวจอุจจาระแล้วพบพยาธิใบไม้ตับ (OV) จำนวน 2,832 ราย ร้อยละ 3.8 สูงสุดที่ จังหวัดนครพนม ร้อยละ 100 ประชากรอายุ 40 ปีขึ้นไป ได้รับการตรวจคัดกรองมะเร็งท่อน้ำดี โดยการอัลตราซาวด์ เป้าหมาย จำนวน 56,250 ราย ร้อยละ 100 สูงสุดที่ จังหวัดนครพนม,บึงกาฬ,สกลนคร,หนองคาย				
มาตรการ (6 Building Blocks)	1. กิจกรรมที่จะให้บริการ (Service Delivery)	2. การพัฒนาบุคลากร (Health Workforce)	3. ระบบข้อมูลสารสนเทศ (IT)	4. ยา เวชภัณฑ์ และอุปกรณ์ต่างๆ (Drugs & Equipments)	5. งบประมาณในการดำเนินการ (Financing)
	1. การตรวจอุจจาระในประชาชน อายุ 15 ปีขึ้นไป 2.การตรวจคัดกรองอัลตราซาวด์ในประชาชน อายุ 40 ปี ขึ้นไป 3. การผ่าตัดมะเร็งท่อน้ำดี ณ โรงพยาบาลอุดรธานี และโรงพยาบาลศูนย์สกลนคร 4. การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในพื้นที่เสี่ยงที่พบการติดเชื้อพยาธิใบไม้ตับและมะเร็งท่อน้ำดี (OV)	มีการเพิ่มการผลิตบุคลากร ผู้เชี่ยวชาญที่จำเป็น เช่น ศัลยแพทย์ที่เชี่ยวชาญในการผ่าตัดมะเร็งท่อน้ำดี , นักวิทยาศาสตร์	บันทึกข้อมูลการตรวจอุจจาระ และ การตรวจคัดกรองโดยการอัลตราซาวด์ ในฐานข้อมูล Isan Cohort	1.ได้รับการสนับสนุน ตลับ ตรวจอุจจาระ เครื่องอัลตราซาวด์ และ อุปกรณ์ต่างๆ ในการตรวจคัดกรองเพื่อหา กลุ่มเสี่ยง 2. ได้รับการสนับสนุน ยาพาชีคลอนเทล	ได้รับสนับสนุน งบประมาณเงินอุดหนุน กระทรวงสาธารณสุข เพื่อใช้ดำเนินงานในพื้นที่

แบบฟอร์ม Value chain : Service plan สาขา โรคพยาธิใบไม้ตับและมะเร็งท่อน้ำดี ปี ๒๕๖๒ เขตสุขภาพที่ ๘

ประเด็น PA: ตำบลจัดการสุขภาพในการเฝ้าระวัง ป้องกันการแก้ไขปัญหาโรคพยาธิใบไม้ตับและมะเร็งท่อน้ำดี			
เป้าหมาย /ตัวชี้วัด : อัตราตายจากโรคมะเร็งตับลดลงร้อยละ ๕๐ จากปีที่ผ่านมา			
มาตรการ/แนวทาง	ต้นทาง	กลางทาง	ปลายทาง
ผลักดันให้มาตรการในการป้องกันและควบคุมโรคพยาธิใบไม้ตับ ได้รับการจัดทำเป็นนโยบายสาธารณะในทุกระดับ เช่น การออกเป็นข้อบังคับหรือกฎหมาย	จัดกิจกรรม รมรณรงค์ จัดเวทีการเสวนา ประชาสัมพันธ์ การขับเคลื่อนทางสังคมในการผลักดันนโยบายสาธารณะอย่างมีประสิทธิภาพ ทัวถึงและต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจ และตระหนักถึงความเสี่ยงโรคพยาธิใบไม้ตับและมะเร็งท่อน้ำดี ในประชาชนชุมชน และภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง	ทบทวน ประเมินผลปรับปรุงกฎระเบียบข้อบังคับ มติ นโยบายที่ผ่าน มาของโรคพยาธิใบไม้ตับและมะเร็งท่อน้ำดี อย่างเป็นระบบด้วยความร่วมมือแบบพหุภาคี	ประชาชนในหมู่บ้านร่วมมือกันจัดทำมาตรการในการป้องกันและควบคุมโรคพยาธิใบไม้ตับและมะเร็งท่อน้ำดี
กิจกรรมหลัก ๑.ประชากร อายุ ๑๕ ปีขึ้นไป ได้รับการตรวจคัดกรองโรคพยาธิใบไม้ตับและมะเร็งท่อน้ำดี โดยการตรวจอุจจาระ	๑. กำหนดมาตรฐานกลางด้านการคัดกรอง การวินิจฉัยโรคพยาธิใบไม้ตับและมะเร็งท่อน้ำดี ๒.สนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ทางการแพทย์และวิทยาศาสตร์ในการคัดกรอง และการวินิจฉัย	๑.พัฒนาระบบฐานข้อมูล ๒. คัดเลือกตำบลจัดการสุขภาพในการป้องกันควบคุมโรคพยาธิใบไม้ตับและมะเร็งท่อน้ำดี ๓. ติดตามกำกับผลงานผ่านทางรายงาน ONE PAGE ทุกวันจันทร์ ทางไลน์	๑. มีการคัดกรองกลุ่มเสี่ยง โดยการตรวจอุจจาระ ในประชากรที่มีอายุ ๑๕ ปีขึ้นไป ๒. มีกิจกรรมรณรงค์ และสร้างกระแสสังคมในการลดเลิก การบริโภคปลาดิบ
๒. ประชากร อายุ ๔๐ ปีขึ้นไป ได้รับการตรวจคัดกรองโรคพยาธิใบไม้ตับและมะเร็งท่อน้ำดี โดยการตรวจอัลตราซาวด์	๑.พัฒนาศักยภาพทางการแพทย์ในการคัดกรอง การวินิจฉัยให้ได้ตามเกณฑ์มาตรฐาน	๑.พัฒนาระบบฐานข้อมูล ๒. บูรณาการงานเฝ้าระวังคัดกรอง ป้องกัน ควบคุมรักษาโรคพยาธิใบไม้ตับและมะเร็งท่อน้ำดี ๓. ติดตามกำกับผลงานผ่านทางรายงาน ONE PAGE ทุกวันจันทร์ ทางไลน์	๑. มีการคัดกรองกลุ่มเสี่ยง โดยการตรวจอัลตราซาวด์ ในประชากรที่มีอายุ ๔๐ ปีขึ้นไป ๒. มีกิจกรรมรณรงค์ และสร้างกระแสสังคมในการลดเลิก การบริโภคปลาดิบ
๓. รักษาโรคพยาธิใบไม้ตับและมะเร็งท่อน้ำดีโดยการผ่าตัด	๑. มีระบบการรักษาผู้ป่วยมะเร็งท่อน้ำดีที่ได้มาตรฐานตามเกณฑ์ที่กำหนด	๑.พัฒนาระบบฐานข้อมูล ๒.ติดตามกำกับผลงานผ่านทางรายงาน ONE PAGE ทุกวันจันทร์ ทางไลน์	๑. มีการผ่าตัดโรคพยาธิใบไม้ตับและมะเร็งท่อน้ำดี
หน่วยงานที่รับผิดชอบ	๑. กระทรวงสาธารณสุข ๒. โครงการ CASCAP ๓. กรมควบคุมโรค	สสจ.๗ จังหวัด	รพ.,สสอ.,รพ.สต.

ตัวชี้วัด โรคพยาธิใบไม้ตับและมะเร็งท่อน้ำดี เขตสุขภาพที่ ๘ ปีงบประมาณ ๒๕๖๒

๑. ตัวชี้วัด	ร้อยละของตำบลจัดการสุขภาพในการเฝ้าระวัง ป้องกันการแก้ไขปัญหาโรคพยาธิใบไม้ตับและมะเร็งท่อน้ำดี																
๒. คำนิยาม	ตำบลจัดการสุขภาพในการเฝ้าระวัง ป้องกันแก้ไขปัญหาโรคพยาธิใบไม้ตับและมะเร็งท่อน้ำดี <u>มาตรการที่ ๑</u> การสร้างเสริมสุขภาพ หมายถึง ตำบลที่มีการดำเนินการออกและบังคับใช้ข้อบังคับ เทศบัญญัติ/หรือมาตรการทางสังคม ในการจัดการสิ่งแวดล้อม สิ่งปฏิกูล เพื่อลดการแพร่กระจายในสิ่งแวดล้อม คน ปลา สุนัข ตำบลที่มีการสนับสนุนให้จัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรพยาธิใบไม้ตับและมะเร็งท่อน้ำดีในโรงเรียนโดยบูรณาการกับหลักสูตรแกนกลางของกระทรวงศึกษาธิการ <u>มาตรการที่ ๒</u> การควบคุมป้องกัน หมายถึง มีกิจกรรมคัดกรองพยาธิใบไม้ตับ ในประชาชนอายุ ๑๕ ปีขึ้นไป โดยการตรวจอุจจาระ รักษา และดำเนินการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมทุกรายที่ติดเชื้อ <u>มาตรการที่ ๓</u> การรักษาพยาบาล หมายถึง มีการคัดกรองมะเร็งท่อน้ำดี ในประชาชนอายุ ๔๐ ปี ขึ้นไปด้วยวิธีอัลตราซาวด์ หากสงสัยมะเร็งท่อน้ำดี ดำเนินการส่งต่อเพื่อการรักษา ตรวจ CT หรือ MRI ต่อไป <u>มาตรการที่ ๔</u> การดูแลรักษา หมายถึง การผ่าตัดหรือรักษาแบบประคับประคองผู้ป่วยที่ได้รับการวินิจฉัยมะเร็งท่อน้ำดี และให้การดูแล Palliative care ในผู้ป่วยระยะสุดท้าย <u>มาตรการที่ ๕</u> การสื่อสารสาธารณะ หมายถึง ตำบลที่มีการดำเนินงานจัดกิจกรรมรณรงค์ และสร้างกระแสสังคมในการลดเลิก การบริโภคปลาดิบ																
๓. เป้าหมายการดำเนินงาน	<table><tr><th rowspan="2">ตัวชี้วัด</th><th rowspan="2">หน่วยวัด</th><th colspan="4">ผลการดำเนินงาน</th></tr><tr><th>รอบ ๓ เดือน</th><th>รอบ ๖ เดือน</th><th>รอบ ๙ เดือน</th><th>รอบ ๑๒ เดือน</th></tr><tr><td>ร้อยละของตำบลจัดการสุขภาพในการเฝ้าระวัง ป้องกันแก้ไขปัญหาโรคพยาธิใบไม้ตับและมะเร็งท่อน้ำดี</td><td>ร้อยละ</td><td>๑๐</td><td>๖๐</td><td>๘๐</td><td>๑๐๐</td></tr></table> หมายเหตุ : การรายงานผลการดำเนินงานเป็นการรายงานแบบสะสม รอบ ๓ ๖ ๙ และ ๑๒ เดือน	ตัวชี้วัด	หน่วยวัด	ผลการดำเนินงาน				รอบ ๓ เดือน	รอบ ๖ เดือน	รอบ ๙ เดือน	รอบ ๑๒ เดือน	ร้อยละของตำบลจัดการสุขภาพในการเฝ้าระวัง ป้องกันแก้ไขปัญหาโรคพยาธิใบไม้ตับและมะเร็งท่อน้ำดี	ร้อยละ	๑๐	๖๐	๘๐	๑๐๐
ตัวชี้วัด	หน่วยวัด			ผลการดำเนินงาน													
		รอบ ๓ เดือน	รอบ ๖ เดือน	รอบ ๙ เดือน	รอบ ๑๒ เดือน												
ร้อยละของตำบลจัดการสุขภาพในการเฝ้าระวัง ป้องกันแก้ไขปัญหาโรคพยาธิใบไม้ตับและมะเร็งท่อน้ำดี	ร้อยละ	๑๐	๖๐	๘๐	๑๐๐												

๔. เงื่อนไขของตัวชี้วัด	๑. ความสำเร็จของการดำเนินงานตามค่าเป้าหมาย ตัวชี้วัด “ร้อยละของตำบลจัดการสุขภาพในการเฝ้าระวัง ป้องกันแก้ไขปัญหาโรคพยาธิใบไม้ตับและมะเร็งท่อน้ำดี” ต้องมีการดำเนินการครบทั้ง ๕ มาตรการ รายไตรมาสอย่างต่อเนื่อง <table border="1" data-bbox="512 383 1473 734"> <tr> <th rowspan="2">การดำเนินงานตามมาตรการ</th><th colspan="4">ไตรมาส</th></tr> <tr> <th>๑</th><th>๒</th><th>๓</th><th>๔</th></tr> <tr> <td>มาตรการที่ ๑ การสร้างเสริมสุขภาพ</td><td>✓</td><td>✓</td><td>✓</td><td>✓</td></tr> <tr> <td>มาตรการที่ ๒ การควบคุมป้องกัน</td><td>✓</td><td>✓</td><td>✓</td><td>✓</td></tr> <tr> <td>มาตรการที่ ๓ การรักษาพยาบาล</td><td>✓</td><td>✓</td><td>✓</td><td>✓</td></tr> <tr> <td>มาตรการที่ ๔ การดูแลรักษา</td><td>✓</td><td>✓</td><td>✓</td><td>✓</td></tr> <tr> <td>มาตรการที่ ๕ การสื่อสารสาธารณะ</td><td>✓</td><td>✓</td><td>✓</td><td>✓</td></tr> </table> ๒. การวัดผลสำเร็จการดำเนินงานไตรมาสที่ ๔ ต้องดำเนินการครบทั้ง ๕ มาตรการ และ มีผลการดำเนินงานตามกิจกรรมสำคัญดังนี้ ๒.๑ ประชาชนอายุ ๑๕ ปีขึ้นไปได้รับการคัดกรองโดยการตรวจอุจจาระ และได้รับการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม ร้อยละ ๘๐ ๒.๒ ประชาชนอายุ ๔๐ ปีขึ้นไปได้รับการคัดกรองโดยการตรวจด้วยวิธีอัลตราซาวด์ ร้อยละ ๘๐ ๒.๓ ร้อยละผู้ป่วยมะเร็งท่อน้ำดีที่ได้รับการผ่าตัดร้อยละ ๘๐	การดำเนินงานตามมาตรการ	ไตรมาส				๑	๒	๓	๔	มาตรการที่ ๑ การสร้างเสริมสุขภาพ	✓	✓	✓	✓	มาตรการที่ ๒ การควบคุมป้องกัน	✓	✓	✓	✓	มาตรการที่ ๓ การรักษาพยาบาล	✓	✓	✓	✓	มาตรการที่ ๔ การดูแลรักษา	✓	✓	✓	✓	มาตรการที่ ๕ การสื่อสารสาธารณะ	✓	✓	✓	✓						
การดำเนินงานตามมาตรการ	ไตรมาส																																								
	๑	๒	๓	๔																																					
มาตรการที่ ๑ การสร้างเสริมสุขภาพ	✓	✓	✓	✓																																					
มาตรการที่ ๒ การควบคุมป้องกัน	✓	✓	✓	✓																																					
มาตรการที่ ๓ การรักษาพยาบาล	✓	✓	✓	✓																																					
มาตรการที่ ๔ การดูแลรักษา	✓	✓	✓	✓																																					
มาตรการที่ ๕ การสื่อสารสาธารณะ	✓	✓	✓	✓																																					
๕. ประชากรพื้นที่เป้าหมาย	ประชากรพื้นที่เป้าหมาย ได้แก่ ประชาชนในพื้นที่ ๒๙ จังหวัดที่เสี่ยงสูง ๖๑๓ ตำบล (เก่า ๒๑๖+ใหม่ ๓๙๗) ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ๒๐ จังหวัด ภาคเหนือ ๘ จังหวัด ภาคตะวันออก ๑ จังหวัด (เขตพื้นที่สุขภาพที่ ๑, ๖, ๗, ๘, ๙, ๑๐)																																								
๖. สูตรคำนวณตัวชี้วัด	สูตรคำนวณตัวชี้วัด = $(A/B) \times 100$ โดย A = ตำบลจัดการสุขภาพที่ดำเนินการครบ ๕ มาตรการ B = ตำบลเป้าหมาย																																								
๗. เกณฑ์การให้คะแนน	ให้คะแนนตามร้อยละผลการดำเนินงานของตำบลการจัดการสุขภาพในการป้องกันเฝ้าระวังการแก้ไขปัญหาโรคพยาธิใบไม้ตับและมะเร็งท่อน้ำดี <table border="1" data-bbox="512 1473 1473 1957"> <tr> <th rowspan="2">ไตรมาส</th><th colspan="5">ค่าคะแนน</th><th rowspan="2">ค่าคะแนนที่ได้</th></tr> <tr> <th>๑</th><th>๒</th><th>๓</th><th>๔</th><th>๕</th></tr> <tr> <td>๑</td><td>ร้อยละ๒</td><td>ร้อยละ๔</td><td>ร้อยละ๖</td><td>ร้อยละ๘</td><td>ร้อยละ๑๐</td><td></td></tr> <tr> <td>๒</td><td>ร้อยละ ๒๐</td><td>ร้อยละ ๓๐</td><td>ร้อยละ ๔๐</td><td>ร้อยละ ๕๐</td><td>ร้อยละ ๖๐</td><td></td></tr> <tr> <td>๓</td><td>ร้อยละ ๓๐</td><td>ร้อยละ ๕๐</td><td>ร้อยละ ๖๐</td><td>ร้อยละ ๗๐</td><td>ร้อยละ ๘๐</td><td></td></tr> <tr> <td>๔</td><td>ร้อยละ ๘๐</td><td>ร้อยละ ๘๕</td><td>ร้อยละ ๙๐</td><td>ร้อยละ ๙๕</td><td>ร้อยละ ๑๐๐</td><td></td></tr> </table>	ไตรมาส	ค่าคะแนน					ค่าคะแนนที่ได้	๑	๒	๓	๔	๕	๑	ร้อยละ๒	ร้อยละ๔	ร้อยละ๖	ร้อยละ๘	ร้อยละ๑๐		๒	ร้อยละ ๒๐	ร้อยละ ๓๐	ร้อยละ ๔๐	ร้อยละ ๕๐	ร้อยละ ๖๐		๓	ร้อยละ ๓๐	ร้อยละ ๕๐	ร้อยละ ๖๐	ร้อยละ ๗๐	ร้อยละ ๘๐		๔	ร้อยละ ๘๐	ร้อยละ ๘๕	ร้อยละ ๙๐	ร้อยละ ๙๕	ร้อยละ ๑๐๐	
ไตรมาส	ค่าคะแนน					ค่าคะแนนที่ได้																																			
	๑	๒	๓	๔	๕																																				
๑	ร้อยละ๒	ร้อยละ๔	ร้อยละ๖	ร้อยละ๘	ร้อยละ๑๐																																				
๒	ร้อยละ ๒๐	ร้อยละ ๓๐	ร้อยละ ๔๐	ร้อยละ ๕๐	ร้อยละ ๖๐																																				
๓	ร้อยละ ๓๐	ร้อยละ ๕๐	ร้อยละ ๖๐	ร้อยละ ๗๐	ร้อยละ ๘๐																																				
๔	ร้อยละ ๘๐	ร้อยละ ๘๕	ร้อยละ ๙๐	ร้อยละ ๙๕	ร้อยละ ๑๐๐																																				
๘. รายละเอียดข้อมูล	<table border="1" data-bbox="512 1980 1473 2024"> <tr> <td>Baseline</td><td>หน่วยวัด</td><td>ผลการดำเนินงานในรอบปีงบประมาณ พ.ศ.</td></tr> </table>	Baseline	หน่วยวัด	ผลการดำเนินงานในรอบปีงบประมาณ พ.ศ.																																					
Baseline	หน่วยวัด	ผลการดำเนินงานในรอบปีงบประมาณ พ.ศ.																																							

พื้นฐาน	data		๒๕๕๗	๒๕๕๘	๒๕๕๙
	-	ร้อยละ	-	-	-
	หมายเหตุ : เริ่มดำเนินการอย่างเป็นระบบในปีงบประมาณ ๒๕๖๐				
๙. วิธีการจัดเก็บข้อมูล	๑. เก็บข้อมูลจากฐานข้อมูล Isan-Cohort ๒. เก็บข้อมูลจากตำบลเป้าหมาย				
๑๐. ความถี่ในการติดตามผล	รายไตรมาส				
๑๑. ระยะเวลาประเมินผล	ปีละ ๔ ครั้ง				
๑๒. แหล่งข้อมูล	๗ จังหวัด ในเขตสุขภาพที่ ๘				
๑๓. ผู้ให้ข้อมูลทางวิชาการ/ผู้ประสานงานตัวชี้วัด	ผู้รับผิดชอบงานโรคพยาธิใบไม้ตับและมะเร็งท่อน้ำดี OVCCA ใน ๗ จังหวัด เขตสุขภาพที่ ๘				
๑๔. หน่วยงานประมวลผลและจัดทำข้อมูล	๗ จังหวัด ในเขตสุขภาพที่ ๘				
๑๕. ผู้รายงานผลการดำเนินงาน	ผู้รับผิดชอบงานโรคพยาธิใบไม้ตับและมะเร็งท่อน้ำดี OVCCA ใน ๗ จังหวัด เขตสุขภาพที่ ๘				